

УДК 780.647.2.036.9:316.7-027.21(73)"19/..."(045)
 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-33>

Лариса ШЕМЕТ,
 orcid.org/0000-0002-8568-336X
 кандидат педагогічних наук, доцент,
 доцент кафедри народних інструментів
 Харківської державної академії культури
 (Харків, Україна) laskash@ukr.net

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ ЕВОЛЮЦІЇ АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА У США

Актуальність дослідження визначається специфікою соціокультурних чинників, під впливом яких відбувався розвиток американського акордеонного мистецтва, зокрема у сфері професійного концертного виконавства, аматорського музикування, композиторської творчості, фахової освіти, виробництва інструментів, та відсутністю узагальнюючих праць з цієї проблематики.

Метою статті є розкриття ролі соціокультурного контексту в еволюції акордеонного мистецтва у США. Визначаються соціокультурні чинники, що сприяли розвитку американського акордеонного мистецтва упродовж XX – початку XXI ст. Висвітлюються основні завдання та напрямки діяльності таких організацій, як Американська асоціація акордеоністів, Гільдія акордеоністів та вчителів. Аналізується внесок видатних американських акордеоністів П'єтро Дейро та Ентоні Галла-Ріні у вирішення питань уніфікації акордеонної нотації, розвитку тісних взаємозв'язків і творчої співпраці з іншими організаціями. Підкреслюється особлива роль радіо та телебачення в популяризації акордеонного виконавства. Висвітлюється багаторічна творча діяльність відомих виконавців-віртуозів Джона Серрі-старшого, Джонні Кости, Лоуренса Велка, Майрона Флорена, як учасників різноманітних радіо та телевізійних проєктів. Розглядаються можливості відомих у США музеїв акордеона у здійсненні культурно-просвітницької діяльності, зокрема музею «Світ акордеонів» в місті Сьюперіор штату Вісконсін, музею акордеонів у місті Сіетл, приватного музею акордеонів Алекса «Alex musical instruments inc.» у Нью-Йорку. Надається перелік фестивалів за участі акордеоністів, які проводяться в різних регіонах країни, характеризується їх жанрово-стильова специфіка, форми виконавства, категорії учасників. Приділяється увага оригінальній системі продажу акордеонів компанією «Music Magic USA» із застосуванням Інтернет-ресурсів та сучасних інноваційних технологій.

У висновках підкреслюється, що соціокультурна контекстуальність є важливим моментом в еволюції американського акордеонного мистецтва, створюючи належні умови для його повноцінного функціонування, презентації творчих досягнень на різних історичних етапах та визначення перспектив розвитку.

Ключові слова: соціокультурний контекст, акордеонне мистецтво, американські акордеонні асоціації, радіо та телевізійні проєкти, музей акордеонів, фестивальний рух, система продажу акордеонів.

Larysa SHEMET,
 orcid.org/0000-0002-8568-336X
 Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
 Associate Professor at the Department of Folk Instruments
 Kharkiv State Academy of Culture
 (Kharkiv, Ukraine) laskash@ukr.net

SOCIOCULTURAL CONTEXT OF THE EVOLUTION OF ACCORDION ART IN THE UNITED STATES

The relevance of the study is determined by the specifics of socio-cultural factors that influenced the development of American accordion art, including professional concert performance, amateur music, composition, vocational education, instrumentation, and the lack of generalizing works on this issue.

The aim of the article is to reveal the role of socio-cultural context in the evolution of accordion art in the United States. Socio-cultural factors that contributed to the development of American accordion art during the XX – early XXI century are identified. The purpose of the article is to define and disclose the role of socio-cultural context in the evolution of accordion art in the United States. The article highlights the main tasks and activities of unique organizations, that are the American Accordion Association, Guild of Accordionists and Teachers, analyzes the contribution of prominent American accordionists Pietro Deiro and Anthony Galla-Rini in unifying accordion notation, developing close and creative relationships with others. The special role of radio and television in the promotion of accordion performance is emphasized. The long-term creative activity of famous virtuoso performers such as John Serry Sr., Johnny Costa,

Lawrence Welk, and Myron Floren as participants in various radio and television projects is reflected. The potentials of well-known accordion museums in the USA in carrying out cultural and educational activities are considered. Among those museums there are World of Accordions Museum in Wisconsin, Accordion Museum in Seattle, and private accordion museum "Alex musical instruments inc." in New York. The list of festivals with the participation of accordionists, which are held in different regions of the country, is characterized by their genre and style specifics, forms of performance, and categories of participants. Attention is paid to the original system of accordion sales by Music Magic USA with the use of Internet resources and modern innovative technologies.

The conclusions underline that socio-cultural contextuality is an important moment in the evolution of American accordion art, creating the right conditions for its full functioning, presentation of creative achievements at different historical stages, and identifying prospects for development.

Key words: *sociocultural context, accordion art, American Accordion Associations, radio and television projects, accordion museum, festival movement, accordion selling system.*

Постановка проблеми. Активізація міжкультурної комунікації в умовах інтенсивної глобалізації та інтеграції і відповідне зростання інтересу до вивчення різних національних культур сприяли розширенню проблемного поля сучасних наукових досліджень у галузі вітчизняного мистецтвознавства. Не виключенням стала і музична культура США, особливо акордеонне мистецтво, яке демонструє значні досягнення у сфері аматорського та професійного концертного виконавства, композиторської творчості, фахової підготовки виконавців та викладачів, виробництва інструментів. Стрімкий та успішний розвиток цього різновиду інструментального мистецтва відбувався завдяки специфічним умовам, які створило суспільство, тим самим забезпечивши якість отриманого результату. Проте ці питання й досі залишаються поза увагою українських вчених. Актуальність пропонованої розвідки зумовлена необхідністю визначення провідних соціокультурних чинників, які склали міцне підґрунтя для еволюції американського акордеонного мистецтва у ХХ – на початку ХХІ ст., та відсутністю узагальнюючих праць з цієї проблематики.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання соціокультурної обумовленості розвитку американського акордеонного мистецтва постійно знаходяться в проблемному полі музично-теоретичної думки, але в більшості наукових праць інформація з цієї проблематики викладається переважно в контексті дослідження історії розвитку акордеона в Америці (М. Jacobson), творчості провідних американських акордеоністів (В. Triggs). Основні напрями діяльності Американської асоціації акордеоністів, Гільдії акордеоністів та вчителів, провідних американських музеїв акордеону, а також жанрово-стильова специфіка фестивалів акордеонного мистецтва та оригінальні підходи до продажу акордеонів у США висвітлюються на відповідних вебсайтах в Інтернет-мережі (First AAA constitution, Accordionists and Teachers Guild (ATG), Accordionworld, The Petosa Story, Alex Bell

Accordion, The Cotati Accordion Festival, Musik Magik/Accordions USA).

Незважаючи на певний науковий інтерес до проблеми визначення соціальних та культурних детермінант розвитку акордеонного мистецтва у США, поза увагою сучасних мистецтвознавців залишається чимало суттєвих питань, що потребують подальшого дослідження. Насамперед це стосується панорамної презентації соціокультурного контексту та розгляду провідних соціокультурних чинників в історичній послідовності активізації їх впливу на американське акордеонне мистецтво.

Метою статті є розкриття ролі соціокультурного контексту в еволюції акордеонного мистецтва у США.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціокультурний контекст еволюції акордеонного мистецтва США – це соціальне та культурне середовище, в якому відбувались процеси становлення та розвитку різних видів, форм і стилів виконавства на акордеоні в країні, створення оригінального акордеонного репертуару, забезпечення виконавців високоякісним інструментарієм, формування національної системи фахової освіти акордеоністів.

Важливими чинниками, що обумовили зростання популярності акордеону в аматорській та професійній сферах, інтересу до цього інструменту серед композиторів, сприяли визначенню перспектив і тенденцій розвитку академічного, естрадного, джазового акордеонного виконавства, стали діяльність організацій, які об'єднали фахівців акордеонної справи, створення численних музеїв акордеону, розвиток розважальної поп-індустрії та участь відомих американських акордеоністів у різноманітних радіо і телевізійних проєктах, розгортання фестивального руху, формування оригінальної системи продажу акордеонів.

Знаменною подією історії акордеонного мистецтва США вважається створення за ініціативи відомих американських акордеоністів Американської

асоціації акордеоністів (AAA, 1938) та Гільдії акордеоністів та вчителів (ATG, 1940), які були некомерційними організаціями і займалися діяльністю з просування акордеону без отримання грошового прибутку (Minutes of the first meeting of the AAA, 1988:10). Головними завданнями цих організацій стали активна пропаганда акордеона як концертного інструменту, сприяння його вивченню й вдосконаленню, вирішення проблем стандартизації інструментів та уніфікації позначень в акордеонній літературі, стимулювання інтересу композиторів до створення для нього змістовних творів, контроль за професійним викладанням, організація концертів та проведення фестивалів і конкурсів акордеоністів тощо.

Серед засновників асоціації американських акордеоністів важливу роль у формуванні базових основ її функціонування та концептуальних ідей відіграли брати Гвідо та П'єтро Дейро, П'єтро Фросіні, Ентоні Галла-Ріні. В Першій конституції AAA зазначалось, що «мета цієї асоціації – заохочувати більш широкий суспільний інтерес до акордеона шляхом підвищення моралі, етнічних та культурних стандартів усіх тих, хто цікавиться акордеоном в якості викладача, студента, художника, композитора, аранжувальника, видавця, виробника, імпортера чи дилера, тим самим координуючи и стандартизуючи різні етапи акордеонної індустрії» (First AAA constitution). Поряд з наданням допомоги по арбітражу та врегулюванню суперечок зареєстрованих об'єктів, асоціація взяла на себе функцію визнання професійних та творчих досягнень видатних особистостей, колективів, фірм, інших асоціацій у сфері акордеонного мистецтва та проведення церемоній нагородження.

Нагальним питанням у порядку денному стала розробка стандартів визначення басу в нотах для акордеона. До цього часу деякі композитори записували басы у скрипковому ключі, деякі використовували повні акорди, інші застосовували цифри для фіксації акордів, літери тощо. Ініціював боротьбу всередині організації за прийняття нотного запису П. Дейро. Спочатку він рішуче віддавав перевагу формату, який використовувався для нотної фіксації естрадних творів, оскільки сам виступав як естрадний виконавець. Згодом, коли були написані та опубліковані перші авторські твори акордеоніста в класичному стилі, його думка відносно фіксації басової функції та акордів змінилась.

Одним з опонентів П. Дейро та інших акордеоністів, що виявляли схильність до комбінації акордів з простим індикатором того, яка кнопка

повинна бути нажата, виступав Е. Галла-Ріні, який був приборником фортепіанного типу запису акордів у басовому ключі. Як зазначає науковець Б. Трігс, обговорення переваг та компромісів різних систем нотації стало майже традиційним в американських Конституціях акордеоністів (Triggs, 2020: 59).

Говорячи про створення AAA, мистецтвознавець М. Якобсон зауважує, що «хоч заклик до широкого співробітництва у сфері акордеона був не зовсім успішним, така свідомо організаційна діяльність була необхідна для легітимізації ідеї спільноти акордеоністів. Вона була спрямована не на що інше, як на кардинальну зміну ставлення до акордеона в Америці протягом двадцятого століття» (Jacobson, 2015: 51).

Заснування Гільдії акордеоністів та вчителів (ATG) – наступний етап в реалізації ідеї об'єднання американців, що мали відношення до акордеонної індустрії, включаючи і педагогічну сферу. Новостворена організація керувалась членами-викладачами та спеціалістами з акордеону і була націлена на сприяння прогресу виконавства на акордеоні шляхом покращення стандартів викладання на всіх етапах фахової музичної освіти. Основне завдання полягало не тільки в тому, щоб добитися значних успіхів у діяльності сучасних концертних виконавців, але і в тому, щоб розвивати та виховувати наступні покоління акордеоністів, як професіоналів, так і аматорів, які могли б реалізувати свій талант та творчі наміри у сфері академічного, естрадно-джазового мистецтва, традиційно-побутового музикування тощо.

Упродовж 80 років свого існування ATG представила велику кількість важливих семінарів, лекцій та концертів у зв'язку зі своїм щорічним конкурсом та фестивалем, привернувши увагу багатьох провідних музикантів та музичних педагогів по всій країні до акордеону, а також відіграла важливу роль у сприянні щодо відкриття класів акордеона з виборною системою (системою вільного басу) як основного інструменту в декількох поважних університетах та коледжах, де студенти можуть безкоштовно навчатися та отримати диплом про вищу освіту і кваліфікацію акордеоніста-виконавця та викладача. Не минули члени ATG і проблемних питань акордеонної нотації, вважаючи, що запропоновані AAA позначення не відображають точно те, що відтворюється. Оскільки більшість акордеоністів грають сьому та зменшену сьому як тріади, пропускаючи п'яту, що дозволяє створювати різні акорди або тональні комбінації шляхом додавання додаткових нот чи акордів, організація виступила з пропозицією

відзначати кожен з реальних тонів, які створюються кнопками акордів (Jacobson, 2015: 230).

Тісна співпраця із Всесвітньою асоціацією акордеоністів – Міжнародною Конфедерацією акордеоністів (CIA, 1935, Париж), членом якої Гільдія акордеоністів та вчителів стала в 1951 р. завдяки зусиллям Е. Галла-Ріні (ATG, International), а також зі світовими виробниками акордеонів та видавцями допомагає їй повною мірою реалізовувати свою місію як міжнародної музичної організації, просувати, підтримувати та створювати умови для повноцінного функціонування (життєздатності) акордеона в багатьох його виконавських формах завдяки зірковим парадигмам викладання, конкурентним і неконкурентним можливостям оркестрового, сольного та ансамблевого виконавства, зокрема і камерного в поєднанні з класичним інструментарієм, а також естрадно-джазового, що призводить до розвитку студентів, виконавців та композиторів з незмінно високим рівнем майстерності, «здатних конкурувати з будь-яким іншим інструментом у будь-якому місці, на будь-якому рівні у великому всесвіті музики» (Accordionists and Teachers Guild). Серед багатьох учасників, відправлених ATG на чемпіонат світу серед акордеоністів CIA Coupe Mondiale, який з 1948 р. щорічно проводиться в різних країнах світу, в тому числі і у США (Нью-Йорк – 1959, 1969; Вашингтон – 1976; Канзас-Сіті – 1981), троє виграли ці престижні змагання. Переможцями стали Дональд Халм у 1961 р., Джон Торчелло в 1972 р. та Пітер Соаве в 1984 р.

Гільдія акордеоністів та вчителів також спонсорувала тиждень конференцій, присвячених акордеонному мистецтву, у відомому Національному музичному таборі в Інтерлохені, штат Мічиган, декілька міжнародних конкурсів солістів-акордеоністів, конкурси композиції, замовила багато оригінальних творів для акордеона таких композиторів, як Алан Ованесс, Оле Шмідт, співпрацювала з Національною конференцією музичних педагогів (MENC), яка є частиною Національної асоціації освіти.

Щорічний фестиваль ATG проводить кожного року в іншому місці. Студенти, викладачі та прихильники акордеону з усіх куточків Сполучених Штатів та з-за кордону можуть приїхати й відвідати цей захід. Змагання проводяться у різних вікових категоріях, включаючи і дорослих виконавців-аматорів. Акцент робиться на перевазі в майстерності виконання. Серед основних номінацій – сольне, ансамблеве (класичні та поп-дуети, комбо, шоу-групи), оркестрове виконавство, категорій – оригінальні композиції, польки, джазова,

популярна музика. До переліку інших заходів входять бенкет для всіх учасників, майстер-класи, покази, гала-концерт та інші спеціальні заходи, що дають можливість поділитися ідеями й досвідом із колегами-акордеоністами з усього світу. Усім членам організації рекомендується ділитися власними ідеями й новими концепціями та підтримувати зусилля інших задля загальної користі. Завдяки такій політиці акордеон досяг значного прогресу в галузі музичної освіти з моменту створення гільдії, яка пишається набутими у сфері акордеонного мистецтва авторитетом і повагою. Ці результати були досягнуті за всі роки існування ATG з моменту її створення. Вона і сьогодні прагне підтримувати рівень, що відповідає прогресивному стандарту досконалості.

Пріоритетними напрямками міжкультурних зв'язків у сучасному акордеонному виконавстві та професійній освіті, якими опікуються AAA та ATG, є розширення діапазону концертно-гастрольної діяльності акордеоністів у США та за кордоном, культурний обмін у формах: професійної мобільності (обміну творчими колективами, виконавцями, репертуаром); мистецьких резиденцій і стажування; участі в спільних постановках, світових прем'єрах; проведення міждержавних культурних і мистецьких акцій, участь у міжнародних фестивально-конкурсних змаганнях виконавського мистецтва, організація і проведення аналогічних проєктів у США, активна співпраця та участь у діяльності міжнародних професійних асоціацій.

Значущу роль у масовій популяризації виконавства на акордеоні в країні відіграли спочатку радіо (з 1940 р.), а згодом і телебачення (з 1950 р.), які, як відомо, є глобальним джерелом впливу на суспільство, громадську думку, культуру та мистецтво. Постійна участь провідних акордеоністів-віртуозів у численних радіо та телевізійних проєктах, багаторічні трансляції популярних телевізійних шоу з яскравими та різноманітними у жанрово-стильовому відношенні сольними й ансамблевими концертними номерами сприяли формуванню сталого інтересу до цього інструменту і відповідно збільшенню прихильників акордеонного мистецтва, зростанню кількості виконавців-любителів та професіоналів.

Багато уваги презентації акордеона в радіо та телебаченні надавав добре відомий усім американцям концертний акордеоніст, композитор та аранжувальник Джон Серрі-старший, який часто виступав у радіомережі CBS, зокрема був учасником Шоу Денні О'Ніла (1946), Шоу Джека Сміта (1947), здійснював записи з різними музикантами,

ансамблевими та оркестровими колективами, зокрема Панамериканським оркестром CBS, а в перші дні мережевого телебачення був задіяний як співробітник оригінального оркестру CBS (1949-1960) і концертмейстер у кількох телевізійних програмах, що виходили в прямому ефірі: Шоу Джекі Глісон (1953), Шоу Еда Саллівана (1959), Шоу Френка Сінатри (1950-ті рр.).

Понад чверть століття, починаючи з 1968 р., джазовий виконавець-віртуоз Джонні Коста, який чудово володів різними музичними інструментами (акордеон, фортепіано, орган, челеста, синтезатор), виконував обов'язки директора дитячої телевізійної програми en: Mister Rogers' Neighborhood, а також аранжувальника і виконавця. Щодня Д. Коста разом з Е. Маквікером (бас) та Б. Рос-торном (ударні) записували в студії музичний матеріал для чергової телепередачі, виконуючи не лише «дитячу» музику, а й «дорослу».

Справжнім улюбленцем американської телеаудиторії став Лоуренс Велк – акордеоніст, музикант та телеімпресаріо, який з 1951 по 1982 рр. вів власне популярне телевізійне шоу «The Lawrence Welk Show», що транслювалося спочатку в Лос-Анджелесі, а потім на каналі ABC і в першому випуску. Серіал вирізнявся оригінальністю програм, яскравістю музичного матеріалу та новими талантами. Фаворитом серед учасників оркестру Лоуренса Велка та членів його організації упродовж усіх років їх існування вважався надзвичайно віртуозний акордеоніст Майрон Флорен. Протягом тривалого часу він був головним сольним виконавцем, зрідка граючи в дуеті з Л. Велком. У його інтерпретації в супроводі оркестру п'єса «Леді Іспанії» стала своєрідним хітом та фірмовим музичним твором на шоу Welk.

Вагомим чинником популяризації акордеонного мистецтва стала культурно-просвітницька діяльність музеїв акордеонів, які створювались при центрах мистецтв, на базі підприємств з виробництва, ремонту та продажу інструментів у різних регіонах країни.

Одним з найбільших та найвідоміших у США вважається музей «Світ акордеонів», заснований Хелмою Харрінгтон, родина якої іммігрувала з Німеччини до США після другої світової війни. Музей був відкритий 1993 р. при Харрінгтонському центрі мистецтв у м. Сьюперіор, штат Вісконсін з метою продемонструвати суспільству важливість вкладу цього інструмента у світову музичну культуру (Accordionworld).

Щороку музей приймає близько двох тисяч відвідувачів. Його фонд представляє колекцію інструментів, створених у різні часи, а також документи, нотні видання, аудіо та відеозаписи відомих акордеоністів, що є важливими артефактами та цінним

матеріалом для ознайомлення з історією розвитку акордеонного мистецтва США любителів музики, туристів, проведення наукових досліджень у сфері мистецтвознавства як американськими та іноземними досвідченими фахівцями, так і представниками студентської молоді, які здобувають освіту в різних навчальних закладах. Сьогодні кількість експонованих інструментів сягає близько 1300. Можливо знайти що завгодно – від самих простих інструментів до сучасних складної конструкції, від масових моделей до ексклюзивних.

Всі експонати музею упорядковані в експозиції згідно тематики відповідних відділів: хронологічний відділ; відділ загальної світової історії еволюції гармонік; відділ брендів виробників гармонік; відділи, в яких демонструються національні, етнічні, локальні різновиди гармонік; кімната електронних акордеонів.

В музеї є концертна зала на 1000 глядацьких місць. Тут доволі часто проводяться публічні концерти кращих акордеоністів-виконавців з усього світу, стипендіатам надаються гранти для вивчення пов'язаних з історією акордеона дисциплін. На презентаційних показах можна почути звучання унікальних експонатів, які представляють американську культуру в її яскравому етнічному розмаїтті та вражають слухачку аудиторію оригінальністю своєї тембрової палітри.

Історію світового музею акордеона екскурсоводи часто розкривають через історії родинних династій акордеоністів або виробників акордеонів. Заклад, що став у 1998 р. окремою юридичною організацією, приймає пожертвування, забезпечує податкове управління отриманих коштів і вписує імена спонсорів на настінних меморіальних дошках.

За рекомендацією Фейс Деффнер у 1999 р. Американська асоціація акордеоністів налагодила тісну співпрацю зі світовим музеєм акордеону. Це відбулося під час президенства доктора Кармело Піно. Того ж року музей отримав у спадщину інструмент всесвітньо відомого музиканта Чарльза Маньянте.

Майже в десять разів меншим є фонд музею акордеонів Petosa, що знаходиться на однойменній фабриці в м. Сіетл і налічує 140 експонатів, з яких у постійній експозиції перебуває близько 100 інструментів. Цінність колекції полягає не тільки в наявності доволі цікавих екземплярів, зокрема інструментів датованих XIX ст. та виготовленого Паоло Сопрані в 1907 р. акордеону з фортепіанним мануалом (The Petosa Story), в ній знайшли віддзеркалення етапи органологічної еволюції акордеону, загальні тенденції розвитку акордеонного виробництва у США, оригінальні традиції виготовлення професійних моделей Petosa,

які завжди користувались попитом в американської акордеонної еліти (Е. Гала-Ріні, Д. Контіно, Ф. Марокко, Т. Ловелло, К. Шеньє, Н. Балларіні) і сьогодні широко затребувані серед відомих концертних виконавців (С. Венглевський та ін.).

У США існують також приватні музеї акордеонів. Приміром музей акордеонів Алекса «Alex musical instruments inc.» у Нью-Йорку є приватним підприємством, до якого входять магазин з продажу як нових, так і бувших у використанні акордеонів та гармонік, майстерня з ремонту музичних інструментів і власне музей, в якому представлені колекції незвичних та старовинних акордеонів, зокрема акордеон NYC's Acme Accordion 1941 р., модель братів Галізі (E. Galizi Bros.) 1920 р., інструменти Паоло Сопрані тощо (Alex Bell Accordion).

Одним із впливових соціокультурних чинників в еволюції акордеонного мистецтва США упродовж останніх десятиліть став фестивальний рух. Щороку в країні проводиться велика кількість фестивалів, серед яких значне місце посідають фестивалі за участі акордеоністів. Деякі з них безпосередньо пов'язані з різними формами музичування на акордеоні. Інші мають більш широкий тематичний спектр та передбачають участь виконавців на різних музичних інструментах, включаючи й акордеон.

Фестиваль акордеонів у м. Котаті був вперше організований акордеоністами італійського походження Ренцо Рудж'єрі, Вінченцо Аббраччанте та П'єтро Адрагна у Каліфорнії 1991 р. Відтоді він проводиться щороку, кожного разу привертаючи увагу і залучаючи до участі все більшу кількість виконавців та шанувальників акордеонного мистецтва. Фестиваль представляє собою дивовижний концертний майданчик, на якому зустрічаються музиканти, що демонструють абсолютно різні жанри: зайдеко, клезмер, танго, польку, латино, рок і багато інших. Головна відмінна риса фестивалю полягає в тому, що всі зібрані від свята статки ідуть на підтримку й розвиток молодих колективів, які грають на акордеонах.

В міжнародному фестивалі акордеонів у м. Сан-Антоніо приймають участь як світові зірки, так і колективи-початківці. Для багатьох успішних і вже добре відомих публіці сольних виконавців та ансамблевих колективів цей фестиваль став стартовим майданчиком. Його проведення в Сан-Антоніо не випадкове. Саме тут зародився такий музичний жанр, як техано, що представляє суміш польки й латиноамериканської музики, яка з'явилась завдяки приходу емігрантів з Італії, Франції та Німеччини на південь США та в Мексику на початку ХХ ст. Колорит фестивалю красномовно розповідає про багаті традиції, що

виникли в результаті змішування культур різних континентів.

Акордеоністи є активними учасниками фестивалю Womad festival, що збирає виконавців та любителів так званої world music. Відвідувачів першого фестивалю, який проходив 1998 р. в м. Редмонд, штат Вашингтон, підкорили своїми виступами акордеоністи Єва Ібарра (tex-mex), Андрій Смирнов з Терем-квартету, Сезар Строчо та його група «Танго», Кепа Джункера, що грав у супроводі контрабасу та гітари на дворядному кнопковому акордеоні, відомому в басків під назвою «трікітікс».

Яскраво репрезентований кнопковий акордеон (баян) на щорічному фестивалі фольклорної музики у м. Сан-Дієго, починаючи з 1997 р. Неповторний тембр цього інструменту набув самотнього втілення в танцювальних та пісенних мелодіях, виконуваних представниками різних етнічних та національних культур.

Щорічні фестивальні заходи за участі акордеона також проводяться в м. Мілуокі, штат Вісконсін (German Fest), в м. Майнот, Північна Дакота (Norsk Hostfest), в м. Плант-Сіті, штат Флорида (Strawberry Festival), на курорті Welk у м. Брансон, штат Міссурі (Polka Fest).

Популяризації виконавства на акордеоні у США сприяє і оригінальна система продажу інструментів. Одна з перших і найбільших у Північній Америці мереж дилерських центрів з продажу акордеонів компанія «Music Magic USA» під орудою її засновника Алекса Чудолія розпочала бізнес з ведення торгівлі виключно через Інтернет і була зареєстрована у штаті Нью-Джерсі як компанія, що веде роздрібну торгівлю музичним товаром на замовлення і доставкою поштою в 1997 р. (Musik Magic/Accordions USA).

Містер Чудолій розглядав інтернет як легкий та доступним засіб для численних любителів акордеона отримати товар незалежно від їх місцезнаходження. Він вирішив проблему продажу дорогого інструменту клієнтам за сотні або тисячі миль і створив прекрасну можливість віртуальних відвідин магазину акордеонів, де вони могли б спробувати їх перед покупкою.

Music Magic USA – перший Інтернет-магазин, що розпочав бізнес на аудіо та цифрових відео технологіях та подолав відстань між клієнтом і акордеоном заради продажу. З введенням звукових відеокліпів на їх вебсайті, демонстраційних прикладів відео та звуку кожного акордеона, який було виставлено на продаж, з телефонними безкоштовними інформаційними лініями для клієнтів і з спеціальними аудіо-повідомленнями на електронну пошту, що можуть продемонструвати звуки акордеона без необхідності використання спеціа-

лізованого програмного забезпечення одержувачем, бізнес успішно розвивався. Поступово Music Magic USA стає авторизованим імпортером і представником більше десяти різних італійських та світових виробників акордеонів. Зростаючий попит на акордеони викликали бажання в Алекса Чудолія відкрити унікальний музично-демонстраційний салон «Music Magic USA» у м. Кліфтон, штат Нью-Джерсі. В ньому представлені оригінальні новинки у світі акордеонів, здебільшого орієнтованих на професійне виконавство, здійснюється продаж міді, клавішних, підсилювачів та різноманітних аксесуарів. Салон став відомим серед клієнтів від східного до західного узбережжя завдяки доволі широкому асортименту товарів, якості пропонованого інструментарію, загальної дилерської компетентності та спроможності дати кваліфіковану пораду будь-якому відвідувачу.

Висновки. Соціокультурна контекстуальність є важливим моментом в еволюції американського акордеонного мистецтва, створюючи належні умови для його повноцінного функціонування, презентації творчих досягнень на різних історичних етапах та визначення перспектив розвитку.

Пріоритетними чинниками впливовості стали Американська асоціація акордеоністів та Гільдія акордеоністів і викладачів, заснування яких сприяло

кардинальній зміні ставлення до акордеону в країні протягом наступних десятиліть, об'єднанню зусиль фахівців з акордеонної справи у вирішенні нагальних питань, пов'язаних із сферою концертного виконавства, професійної освіти, культурно-просвітницької діяльності, міжкультурних зв'язків, та залученню їх до участі у різноманітних культурних, мистецьких, педагогічних, наукових заходах.

Формування національної мережі радіо та телебачення надало можливості значно розширити аудиторію та коло поціновувачів інструменту завдяки постійній трансляції різних видів програм за участю відомих акордеоністів-віртуозів. Численні музеї акордеонів, здійснюючи просвітницьку функцію і пропонуючи унікальні колекції, виступили питомим джерелом отримання знань з історії інструменту, творчості видатних виконавців минулого та сучасності. Регулярне проведення фестивалів акордеонного мистецтва стало міцним стимулом для постійного вдосконалення виконавської майстерності професійних музикантів і любителів гри на акордеоні у сольному або ансамблевому відтворенні музики різних жанрів та стилів. З розвитком Інтернету з'явилась і оригінальна система продажу інструментів, яка за допомогою інноваційних технологій зробила вибір та придбання акордеонів максимально доступною і зручною послугою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Accordionworld. URL: www.accordionworld.org (дата звернення: 08.01.2022)
2. Accordionists and Teachers Guild (ATG). URL: <https://www.atgaccordions.com/atg-mission-and-story> (дата звернення: 10.02.2022)
3. Alex Bell Accordion. URL: www.alexmusical.com (дата звернення: 24.01.2022)
4. First AAA constitution. URL: <http://www.ameraccord.com/2018graphics/AAA-Formation.htm> (дата звернення: 03.02.2022)
5. Jacobson M. S. Squeeze this! : A cultural history of the accordion in America : Folklore studies in multicultural world. Champaign, IL: University of Illinois Press, 2015. 256 p.
6. Minutes of the first meeting of the AAA., March 9, 1938, reprinted in American Accordionists Association, Fiftieth Anniversary Souvenir Journal and Program. 1988. P. 10-11.
7. Musik Magik/Accordions USA. Our history is what makes us different. The rest is history. URL: http://www.accordionusa.com/new_page_1.htm (дата звернення: 16.02.2022)
8. The Cotati Accordion Festival [Електронний ресурс]. URL: www.cotatifest.com (дата звернення: 12.02.2022)
9. The Petosa Story [Електронний ресурс]. URL: <http://www.petosa.com/about/> (дата звернення: 26.01.2022)
10. Triggs B. Accordion revolution: A people's history of the Accordion in North America from the industrial revolution to rock and roll. Middletown, DE: Demian & Sons, 2020. 421 p.

REFERENCES

1. Accordionworld. URL: www.accordionworld.org
2. Accordionists and Teachers Guild (ATG). Retrieved from: <https://www.atgaccordions.com/atg-mission-and-story>
3. Alex Bell Accordion. Retrieved from: www.alexmusical.com
4. First AAA constitution. Retrieved from:
5. Jacobson M. S. Squeeze this! : A cultural history of the accordion in America : Folklore studies in multicultural world. Champaign, IL: University of Illinois Press, 2015, 256 p.
6. Minutes of the first meeting of the AAA., March 9, 1938, reprinted in American Accordionists Association, Fiftieth Anniversary Souvenir Journal and Program, 1988, pp. 10-11.
7. Musik Magik/Accordions USA. Our history is what makes us different. The rest is history. Retrieved from: http://www.accordionusa.com/new_page_1.htm
8. The Cotati Accordion Festival. Retrieved from: www.cotatifest.com
9. The Petosa Story. Retrieved from: <http://www.petosa.com/about/>
10. Triggs B. Accordion revolution: A people's history of the Accordion in North America from the industrial revolution to rock and roll. Middletown, DE: Demian & Sons, 2020, 421 p.